REPUBLIKA

ROK I. | ŁÓDŹ, PONIEDZIAŁEK, 17 WRZEŚNIA 1923 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 5000. | № 248

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. TELEFON 22-14. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU. RĘKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ.

Mowa premjera Witosa w Kępnie.

Wiele ofiarności, ale mało systematycznej pracy—oto główna wada naszego społeczeństwa.

PAT. — POZNAŃ, 16 września — Dziś rano o godz. 9 m. 30 przybył do Kępna na otwarcie wystawy rolniczo-przemysłowej p. prezydent Witos w towarzystwie swego sekretarza Lebiedzińskiego i ks. posła Dachowskiego. Na dworcu oczekiwali premjera przedstawiciele władz, wojewoda Biliński, generał Kaszewski i starosta Kasprzak. Pozatem oczekiwali szefa rządu przedstawiciele miejscowego obywatelstwa i dziatwa szkolna.

Na dworcu powitał premjera pos. Wojtkowiak, który przypomniał, iż Kępno było przedmurzem niemczyzny i oświadczył, że miasto to otwiera dziś sternikowi nawy państwowej swoje podwoje, witając go serdecznie.

Wśród szpalerów dziatwy, ustawionych wzdłuż ulic udał się premjer do gmachu starostwa, skąd po krótce udał się na sumę do kościoła parafjalnego. Po mszy św. premjer z gronem towarzyszących mu osób udał się na plac wystawowy. Premjera powitał przemówieniem poseł Wojtkowiak, jeden z głównych organizatorów wystawy.

Wystawa ta, zaznaczył poseł jest dowodem pracy i ofiarności obywateli miasta.

Odpowiedział posłowi Wojtkowiakowi minister zdrowia Gościcki.

Wystawy, powiedział minister, są sprawdzaniem życia gospodarczego. Dowodem, iż życie nasze dźwiga się jest ta oto wystawa. Z przyjemnością stwierdzić musimy, iż w roku bieżącym produkcja nasza jest dostateczną. Trzeba tylko wybrać w dziale uzyskania zapasów obcych potrzebnych nam walut aby wyjść raz na zawsze z kryzysu finansowego.

Następnie pan prezydent ministrów przeciął wstęgę i rozpoczęło się zwiedzanie wystawy.

Wieczorem odbył się obiad w starostwie.

PAT. — POZNAŃ, 16 września — Dziś wieczorem na bankiecie wydanym przez komitet wystawy w Kempnie pierwszy przemówił imieniem miasta i ludności starostwa dr. Kacprzak.

Pobyt premjera w Kempnie, powiedział, on zapisany zostanie złotemi zgłoskami „Stać będziemy na straży granicy tak bliskiej tutaj" słowa prezydenta rzeczypospolitej Wojciechowskiego wypowiedziane w Lublinie odezwały się tu taj radosnym echem. Według słów jego utrwalamy i rozszerzamy nad stan posiadania polskiego, gdyż Kempno liczy obecnie tylko 3 proc. obcej ludności. Starosta zakończył swe przemówienie wznosząc zdrowie prezydenta Rzeczypospolitej.

MOWA PREMJERA.

Na wygłoszone przemówienie premjer powiedział między innemi:

Po przemówieniach mówców przyszły mi na myśl pewne fakty: Rozmowa ze ś.p. Niegolewskim byłym prezesem koła polskiego w Berlinie i rozmowa z osadnikami polskimi na wschodnich rubieżach Rzplitej.

Osadnicy ci jednogłośnie mówili, mi że krzywdę zrobił im ten co obudził ich nadzieję. Ś.p. Niegolewski we Fryburgu znając niesforny chrakter Polski, powiedział mi że przedstawiciele trzech zaborów bedą mogli wspólnie pracować dla Polski i wtedy tylko będziemy silni i stworzymy silną Polskę. Niezależność Polski stworzyła konieczność. Obecnie pokutujemy za najbliższą przeszłość. Aby poprawić istniejące stosunki musimy sobie uprzytomnić tak dobrze nasze wady jak i zalety.

U nas jest ogromna zdolność do ofiar i poświęceń. Kiedy jednak chodzi o prace żmudną, spotykamy mniej ochoty, zdolności i ofiarności. A jednak w tej pracy żmudnej, w tym okresie, ofiarność jest potrzebniejsza. Tam trzeba było tylko umieć umierać, tu trzeba umieć żyć. Piękne rezolucje nie wystarcza: czynu trzeba, a tego jest brak.

Finanse wymagają płacenia podatków, a podatków tych się nie płaci. A w momencie prób jakie przechodzimy konieczną jest obopólna ufność społeczeństwa i rządu. Stosunki w Polsce nie sa idealne, albowiem stosunki nie są jeszcze uporządkowane tak ze strony wchodniej, jak i u was ze strony zachodniej.

Naprawa tak szybko postępować nie może. Jeżeli mówi się o naprawie, koniecznem jest, aby dla tej naprawy społeczeństwo przyszło z pomocą rządowi. Rządowi narodowemu nie zależnie od obcych wpływów, skończyć raz trzeba z przesądzonym liberalizmem, jak również z przesadzonym szowinizmem. Wielkich zamierzeń nie rozwiązuje sie jednym zamachem. Trzeba dużo pracy i poświęcenia. Tak bardzo na obcych opierać się nie można. Społeczeństwo polskie ma przed sobą dwa problemy: finanse i drożyznę. Jedyną drogą ku naprawie, którą panowie tu podkreśliliście, jest praca aż do skutku.

Wy tutaj prace pozostawiliście najwyżej jak mówił św. pamięci Niegolewski. Wy w tej dzielnicy, którą kochacie prawdopodobnie najbardziej z całej Polski, dawajcie dalej dobry przykład całemu państwu.

Po bankiecie odbył się raut, poczem p. prezydent w towarzystwie swego otoczenia odjechał do Warszawy.

Kanclerz austrjacki w Warszawie.

PAT. — WARSZAWA, 16 września — Kanclerz Austrji dr. Seipel oraz minister spraw zagranicznych dr. Grunberger przybyli dziś o godz. 5 po poł. do Warszawy.

W ich towarzystwie przybyli poseł polski w Wiedniu hr. Lasocki oraz poseł austrjacki w Warszawie p. Post, którzy wyjechali na spotkanie kanclerza do Dziedzic. Na granicy polskiej powitali kanclerza, przedstawiciel prezydjum rady ministrów dr. Swinarski a z ramienia ministerstwa spraw zagranicznych dr. Sobolewski, którzy obaj przydzieleni są do osoby kanclerza Austrji na czas jego pobytu w Polsce.

Na dworcu w Warszawie powitali kanclerza, imieniem rządu polskiego minister Głąbiński, w zastępstwie powracającego jutro prezydenta ministrów Witosa, i minister spraw zagranicznych, Seyda, z szefem protokułu dyplomatycznego p. Przezdzieckim. Na peronie ustawiona była kompanja honorowa wraz z orkiestra, która odegrała hymn narodowy austrjacki. Kanclerz Seipel z dworca udał się do hotelu Bristol, gdzie zamieszkał.

STULETNIA ROCZNICA URODZIN UJEJSKIEGO.

AW. — LWÓW, 16 września — We wsi Pawłowie, około Kamionki Strumiłowej, gdzie spoczywają zwłoki autora „Chorału", Kornela Ujejskiego, odbyły się w niedzielę uroczystości z okazji stuletniej rocznicy urodzin. Na uroczystości tej zebrali się ziemianie, włościanie polscy i ruscy i przedstaw. instytucji społecznych. Odprawiono egzekwia nad grobem poety, poczem wygłoszono szereg przemówień, oraz został odśpiewany „Chorał" i hymn narodowy.

Na kamiennym sarkofagu złożono stos kwiatów, między innemi od ministra Kiernika, wice marszałka Sejmu imieniem Sejmu, biskupa Bandurskiego z Wilna.

—o—

NOWY RZĄD HISZPAŃSKI.

PAT. — MADRYT, 16 września — Generał Brime Aivera złożył przysięgę w charakterze szefa rządu. Król podpisał dekret nominacyjny członków dyrektorjatu, mianowicie 8-miu generałów reprezentantów poszczególnych okręgów wojskowych i jednego kontradmirała.

—o—

MOBILIZACJA JUGOSŁAWJI.

PAT. — SOFJA, 16 września —Rząd bułgarski został powiadomiony, iż na terenie Jugosławji na pograniczu bułgarskim, odbywa się koncentracja oddziałów wojskowych, jugo-słowiańskich. Koncentracja ta, jak zapewniają ze strony jugosłowiańskiej, ma na celu, zapobiedz przekroczeniu granicy Jugosławji przez bandy komitacji. W związku z tem rząd bułgarski oświadczył w sposób stanowczy, iż nie dopuści formowania się podobnych band na terytorjum bułgarskim, i że przedsięwziął już w tym kierunku odpowiednie zarządzenia.

TARYFA ZŁOTA W GDAŃSKU.

PAT. — GDAŃSK, 16 września — Zarząd kolei gdańskich wprowadza z dniem jutrzejszym w ruchu kolejowym podmiejskim na terytorjum Gdańskim taryfę osobową, opartą n apodstawie złota. Taryfa ta będzie zmieniana codziennie o północy według kursu dolara z dn. poprzedniego.

Z dniem 18 bm. nastąpi podniesienie taryfy kolejowej między Gdańskiem a Niemcami.

Rozłam w N. P. R.

POZNAŃ, 16 września — Wskutek ustąpienia p. Wachowiaka ze stanowiska prezesa klubu parlamentarnego NPR. tutejszą prsa N.P.-ru wyjaśnia przyczyny tego ustąpienia. „Wiarus Polski", wychodzący dawniej w Bochum (obecnie przeniesiony do Poznania) poświęca dwa artykuły tej sprawie. „Wiarus Polski" podaje, że w stronnictwie NPR, zmagały się dwa kierunki: jeden reakcyjny, którego reprezentantem był właśnie poseł dr. Wachowiak — drugi radykalny, którego przedstawicielem był poseł Ciszek. Wpływy kierunku radykalnego zaczynały być coraz silniejsze i ogarnęły radę główną w związku z czem poseł dr. Wachowiak ustąpi.

Ze słów „Wiarusa" wynika jednak jasno, że rozłam w NPR. już dobitnie się zarysował.

Nowa waluta gdańska.

AW. — GENEWA, 16 września — W tych dniach rozpoczęły się w Genewie, ze współudziałem sekretarjatu i komisji finansowej Ligi Narodów, rokowania, dotyczace odrebnej waluty w Gdańsku, na miejsce marki niemieckiej. Nowa waluta miała chrakter tymczasowy i ustąpi walucie polskiej, z chwilą gdy ta oparta będzie na trwałych podstawach. Ze strony Polski występowali: p. komisarz Pluciński, radca prawny, Marchlewski i przedstawiciel ministerstwa skarbu, Barański.

—o—

„Neue Freie Presse" o Polsce.

PAT. — WIEDEŃ, 16 września — Z okazji podróży kanclerza Seipla do Polski, ukazał się w „Neue Freie Presse" artykuł ministra spraw zagranicznych dr. Grunbergera, którym autor po stwierdzeniu że między Austrją a Polską niema żadnych przeciwieństw i tarć, wskazuje na obustronne dążenie do przyjaznego współczucia.

Przechodząc do umówienia stosunków gospodarczychm wyraża dr. Grunberger przekonanie, że stosunki handlowe nie zostały dotąd tak umówione jak by tego wymagał obustronne interesy. Siła gospodarcza Polski leży w produkcji rolnej, dla której Austrja stanowi rynek zbytu. Natomiast przemysł Austrji mógłby pokryć znaczną część zapotrzebowania Polski, jeżeliby jednak w miejsce umów kompensacyjnych wprowadzić umowy taryfowe i usunąć szereg formalnych trudności, których usunięcie leży w interesie ruchu gospodarczego między Austrją a Polską.

Austrja śledzi żywym zainteresowaniem dążenia rządu warszawskiego do konsolidacji stosunków na rynku walutowym, a minister nie wątpi, że Polska pozostająca w owiele lepszych warunkach aniżeli Austrja, zdoła osiągnąć równowagę budżetową. Sanacja Austrji umożliwiła utrzymanie niezawisłości państwowej i uczyniła Austrję czynnikiem, zdolnym do współdziałania w dziele utrzymania pokoju w Europie Środkowej. Zasady polityki pokojowej uznaje i rząd polski, a więc dążenia obu państw w zakresie polityki zagranicznej są zgodne.

Poważna przestroga dla Polski.

Ulubioną śpiewką endeków jest, że lewica działa (świadomie lub mimowoli) na rękę komunizmowi. Niedawno na ten temat p. Leon Radziejowski zamieścił w „Rzeczypospolitej“ specjalny artykuł pod tytułem „Pod komendą Moskwy“, z następującą konkluzją: „Nie pierwszy to raz, gdy P. P. S. daje się wziąć na lep demagogji własnej, by potem być wykierowaną z kwitkiem, nie pierwszy to raz P. P. S. pracuje ad majorem gloriam Ispołkomu moskiewskiego“.

Cóż jednak widzimy w rzeczywistości? Ostatni „Głos Opozycji“ przynosi ciekawe rewelacje o znanej konferencji rządu z uprzywilejowaną prasą prawowierną. Na konferencji tej p. min. Seyda miał się wyrazić: „Rosja obecna bynajmniej nie jest wrogo względem Polski usposobiona. Przed dwoma dniami otrzymałem właśnie od Cziczerina pewne propozycje, które obecnie rozpatruje. Przedstawiciel rosyjski w Warszawie **komplementuje nas stale i gratuluje nam naszej polityki.**“

O tem, jaką wartość mają te bolszewickie komplementa, doskonale poucza wychodzący w Berlinie dziennik kadecki „Rul“, który w artykule p. t. „Dwa plany“ charakteryzuje dwie metody postępowania Sowietów względem Niemiec.

Ogólnym celem wszystkich frakcji bolszewickich w stosunku do wypadków w Niemczech, jest zdaniem autora, chęć wywołania tam kompletnego rozstroju. Ale drogi tej dezorganizacji są rozmaite stosownie do poszczególnych kierunków w bolszewizmie. Szczególnie zachodzi dosadna różnica pomiędzy taktyką Bucharina a taktyką Radka. Bucharin, leader bolszewizmu lewicowego, marzy o czysto proletarjackiej rewolucji w Niemczech. Zadanie obalenia teraźniejszego rządu niemieckiego jest dla niego tylko etapem. Cel zasadniczy to walka z „białemi“ Niemcami. Od zwycięstwa bowiem nad temi ostatniemi zależy nie tylko los rewolucji niemieckiej, lecz i los bolszewizmu rosyjskiego, los Europy. Bucharin nawołuje tedy proletarjat światowy do popierania rewolucji niemieckiej w jej walce przeciwko „białym“ Niemcom. Ale Bucharin jest, zdaniem autora, utopistą, nadto nie rozumie on, że jego metody są dla Europy obce, a aspiracje niezastosowalne. Natomiast na zachodzie czuje się jak w domu komunista, „prawicowy“ Radek. Ten ostatni także utrzymuje, że Niemcy, jako ściśnięte w kleszczach zewnętrznych, dojrzały do rewolucji, lecz uważa, że trzeba się do tej sprawy zabrać umiejętnie. Stosownie do właściwości narodowych tego kraju trzeba uderzać w uczucia nacjonalne; nie trzeba popierać wyrzeczenia się walki z Francją, lecz należy tę walkę zaostrzać; nie trzeba doradzać kapitulacji, lecz opór. A ponieważ w ten sposób sprawa schodzi z gruntu klasowego na grunt narodowy, to nie trzeba poprzestać na ciasnej bazie komunistycznie nastrojonego proletarjatu, lecz można podburzać wszystkich niezadowolonych, obałamuconych i pokrzywdzonych. A skoro kwestję stawia się tak, by obalić ustrój współczesny na gruncie niedomagań życiowych i oburzenia narodowego, to staje się rzeczą naturalną wyciągnięcie ręki do aktywnych ugrupowań skrajnie prawicowych, celem podjęcia przewrotu wspólnemi siłami. Ta dowcipna polityka polegająca na zespoleniu pozornej logiczności z jawnym nonsensem, pomimo swej paradoksalności nie jest, zdaniem autora, nowością. Żywioły skrajnie prawicowe dostały się bowiem i w Rosji do szeregów bolszewickich, a zamiana komunizmu przez nacjonalizm stanowi całą „wschodniość“ polityki bolszewickiej.

Tyle autor. Skądinąd wiemy, że koncepcja Radka ma wśród junkrów niemieckich poważny sukces. Znamienne są pod tym względem „artykuły dyskusyjne“, jakie zamieszcza znany wszechniemiec i faszysta hr. Reventlow w komunistycznej „Rothe Fahne“. W artykule drugim autor skrajnie prawicowy stwierdza, co jego grupę „niemiecko-ludową“ oddziela od komunistów. Główną przeszkodą do współdziałania jest według niego to, że ruch niemiecko-ludowy wyklucza całkowicie „internacjonalizm“. Przewrót społeczny musi być czysto niemieckim, a to co nim nie jest, nie może do niego przeniknąć. Na artykuł ten odpowiada komunistyczna redakcja przez ostateczne reasumowanie różnicy zdań między obu prądami, przyczem następuje taki wniosek: koła nacjonalistyczne i koła komunistyczne mogą zrobić wspólnie pewien szmat drogi, poczem się rozejdą. Uczynione to może być w formie sojuszu, stawiającego sobie ściśle określone cele.

Jeżeli więc „Rzeczpospolita“ opowiada, że Trzecia Międzynarodówka gotuje się do poważniejszej akcji na terenie rozmaitych państw, a między innemi Polski, to sądząc według wzoru Niemiec, łatwo się domyśleć, jak ta akcja wyglądać będzie w Polsce. Zresztą po cennem wyznaniu min. Seydy mamy, mówiąc stylem p. Radziejowskiego — „do czynienia z wymownemi faktami“. Jeżeli zaś przechwałka ministra endeckiego jest wynikiem jego naiwności, to tem bardziej przestrzedz należy przed skutkami wzruszającego flirtu między polskim nacjonalizmem a rosyjskim bolszewizmem.

ADMONITOR.

Podwyżki i redukcje urzędnicze.

Magistrat obiecuje przychylne traktowanie postulatów związku urzędników.

W magistracie odbyła się pod przewodnictwem prezydenta Cynarskiego konferencja, na której obecni byli delegaci wszystkich trzech związków pracowników miejskich.

Przedstawiciel pracowników referował sprawę podwyżki i uzasadnił słuszność żądań pracowników co do wypłacenia dodatku drożyźnianego co 2 tygodnie. Mówca nadmienił, iż o ile główny urząd statystyczny zmienił system obliczeń wzrostu drożyzny, z miesięcznego na dwutygodniowy, to zmusiło go do tego życie i sposób taki obliczenia został już zastosowany przez wszystkie urzędy państwowe.

W odpowiedzi na to p. prezydent Cynarski oświadczył, że magistrat zasadniczo nie uchyla żądań pracowników miejskich, jednak ze względu na brak odpowiednich funduszów, zmuszony jest narazie sprawę tę pozostawić niezałatwioną i jedynie w myśl uchwały rady miejskiej za miesiąc wrzesień pracownicy otrzymają 94, 72 proc., które też magistrat bezwłocznie wypłaci.

Wice prezydent Groszkowski również oświadczył, że magistrat przyłoży wszelkich starań, by do 20 pensje pracowników zostały zupełnie wypłacone; co już uczyniono w niektórych wydziałach.

Wice prezydent Wojewódzki oświadczył, że prezydjum magistratu zdaje sobie sprawę z ciężkich warunków, w jakich znajdują się pracownicy miejscy i zapewnił przedstawicieli związków, że magistrat postara się by pensje za miesiąc październik wypłacone zostały w pierwszych 3-ch dniach tego miesiąca, a dadatek drożyźniany za październik do dnia 10 tego miesiąca. Magistrat dąży do tego, aby byt pracowników miejskich poprawić, mimo to, iż władze nadzorcze są zdania, że pracownicy miejscy otrzymują zbyt wysokie wynagrodzenia.

Prezydjum magistratu stoi jednak na stanowisku, iż pensje pracowników miejskich muszą być wyższe od płac pracowników państwowych i z tego stanowiska nie ustąpi.

Co do sprawy redukcji, to p. prezydent Cynarski oświadczył, iż obejmie ona niektóre oddziały i podlegać jej będzie 20 — 25 osób.

W odpowiedzi na to ostatnie wyjaśnienie przedstawiciele związków, opierając się na zawartej z poprzednim magistratem umowie, zażądali utworzenia komisji redukcyjnej, do której wejdą przedstawiciele związku z głosem doradczym, gdyż oni najlepiej znają wydajność pracy każdego pracownika.

Do wniosku tego przychyliło się prezydjum magistratu z zaznaczeniem, iż przy redukcji magistrat nie będzie liczył się z względami partyjnymi, lecz jedynie z wartością danego pracownika. Również na konferencji z naczelnikami wydziałów omawiano jedynie zdolność i wydajność pracy każdego pracownika, a nie jego przynależność partyjną.

W sprawach aprowizacyjnych, które wysunęli przedstawiciele związków postanowiono zwołać jeszcze jedną konferencję, z przedstawicielami wydziału handlowego, na której omawiana będzie sprawa zaopatrzenia pracowników miejskich w węgiel, mąkę i cukier.

b.

TELEGRAMY.

WŁOSI I SZWAJCARZY W KOWNIE.

GDAŃSK, 15 września. (Telefonem od korespondenta „Republiki“). Litewska agencja telegraficzna donosi z Kowna: Bawią tu członkowie parlamentu włoskiego, którzy przybyli na Litwę celem zapoznania się z miejscowemi warunkami gospodarczemi. Podobnież przybywają tu licznie kupcy szwajcarscy dla nawiązania kontaktu handlowego z Litwą.

P.

DANINY PUBLICZNE.

PAT. — WARSZAWA, 15 września. — Biuro prasowe ministerstwa skarbu komunikuje:

Daniny publiczne przyniosły w kwietniu r. b. razem kwotę 1.823.558 miljonów marek, w tem podatki bezpośrednie dały 370.301 miljonów mk., podatki pośrednie 69472,2 miljonów mk., cła 37310,7 miljonów mk., opłaty stemplowe (należytości) 250557,5 miljonów mk., opłaty wywozowe 58,9 miljonów mk., monopole 13406,4 milj. mk.

BENESZ PRZEDSTAWICIELEM MAŁEJ ENTENTY W LIDZE NARODÓW.

PAT. — GENEWA, 15 września. — „Journal de Geneve“ dowiaduje się, że stosownie do postanowień konferencji w Sinaia, delegacja małej ententy do Ligi Narodów zgłosiła oficjalnie kandydaturę Benesza do rady Ligi Narodów.

TYDZIEŃ FLOTY NAPOWIETRZNEJ W ROSJI.

AW. — LWÓW, 15 września — „Korespondent „Gazety Lwowskiej“ z pogranicza polsko-sowieckiego donosi: W bieżącym tygodniu na terytorjum Ukrainy sowieckiej zaczyna się tak zwany „tydzień floty napowietrznej“. Organizacja akcji na rzecz budowy aeroplanów zakrojona jest na wielką skalę. W całym państwie, nie wyłączając zapadłych kątów, zorganizowano komitety, wygłaszane są odczyty i przedstawienia kinowe. Szczególniej intensywna jest działalność na wsi. Według uchwały naczelnego komitetu zbiórka musi dać najmniej kwotę potrzebną na budowę 10 wojennych samolotów imienia Lenina. We wszystkich odezwach podkreśla się pierwszorzędne znaczenie floty napowietrznej szczególniej w warunkach zagrożonego pokoju międzynarodowego gdyż Niemcy stoją przed obliczem nieuniknionej rewolucji socjalnej.

ZARĘCZYNY KRÓLEWSKIE.

AW. — RZYM, 15 września — Krążą tu ponownie pogłoski, o mających nastąpić zaręczynach włoskiego następcy tronu Huberta z księżniczką Marją belgijską. Jakkolwiek swego czasu pogłoskom tym oficjalnie zaprzeczano, jednak obecnie wskazują na fakt, iż w tych dniach belgijska para królewska wraz z księżniczką Marją, będą gościć u królestwa włoskich w Racconigi.

DR. CUNO W NEW-YORKU.

PAT. — NOWY JORK, 15 września. — Przybył tu b. kanclerz Rzeszy, dr. Cuno. Oświadczył on w wywiadzie z przedstawicielami prasy m. in., że Niemcy zdają sobie sprawę z tego, że przegrały wojnę i pragną płacić odszkodowania w granicach możliwości.

AGITACJA PRZEDWYBORCZA W GDAŃSKU.

AW. — GDAŃSK, 15 września — Wczoraj Agitacja przedwyborcza wre. Wczoraj odbyło się zebranie niemieckiej partji postępowo-gospodarczej, na którem przemawiał senator Foerster. Wzywał on gdańszczan do zachowania wierności niemieckiej, bo tylko w ten sposób nastąpić może połączenie Gdańska z ojczyzną niemiecką, co jest najgłębszem życzeniem wszystkich gdańszczan.

TOWARZYSTWO DLA ANATOLIJSKICH KOLEI ŻELAZNYCH.

AW. — WIEDEŃ, 15 września — Z Zurychu donoszą, iż między grupą angielską Szredera i bankiem dla kolonizacji wschodu w Zurychu zawarto umowę, w myśl której powstaje nowe towarzystwo dla anatolijskich kolei żelaznych.

KRÓL WŁOSKI NUMIZMATYKIEM.

Wiktor Emanuel III był już od najmłodszych lat zbieraczem monet i medali, tak, iż obecnie posiada jeden z najcenniejszych zbiorów na świecie.

Od szeregu lat pracuje też nad dziełem „Corpus nummerum Italicerum“, którego VI tom wyszedł z druku.

I tom tego dzieła, wydany jeszcze za pierwszych lat jego panowania zawiera opis monet domu Sabaudzkiego, II — monet Pienomontu i Sardynji, III — Liguarji i Korsyki, następne Lombardji oraz kantonu Teryńskiego.

Ostatni, t. j. VI tom zawiera opis i ilustracje drobnej monety prowincji weneckich, łącznie z Dalmanją.

Następne tomy, będące w przygotowaniu, poświęcone będą wyłącznie monetom rzeczypospolitej weneckiej.

Będzie to pomnikowe dzieło zawierające kompletny katalog monet bitych przez włochów tak w ojczyźnie jak i w krajach obcych.

PROCES ROZWODOWY MAXA REINHARDTA.

W sądzie obwodowym w Preszburgu na Słowaczyźnie toczy się proces rozwodowy znanego dyrektora teatru, Maxa Reinhardta, który obwinia małżonkę z zawodu aktorkę o zdradę małżeńską. To samo zarzuciła Reinhardtowi jego żona i zażądała wysokich alimentów oraz odszkodowania, albowiem Reinhardt posiada kapitał 2 mil czeskich koron. ulokowany w teatrze oraz zamek Leopoldskron koło Salzburga, nadto w licznych bankach zagranicznych ma duże oszczędności oraz zbiory cennych dzieł sztuki. Zarobki jego, jako reżysera są olbrzymie, za inscenizację poszczególnych dzieł 20 tys. koron duńskich np. za jedną tragedję w Kopenhadze). Na zamku Leopoldskron utrzymuje Reinhardt 20 osób samej służby. Ma on 2-ch synów, o których się nie troszczy. Proces potrwa kilka miesięcy, albowiem będzie przesłuchanych szereg świadków w przedmiocie niewierności małżeńskiej państwa Reinhardtów, którzy się oboje zdradzali.

O pełne uruchomienie fabryk.

Konferencja związków zawodowych i ich stanowisko wobec najważniejszych bolączek w przemyśle.

Wobec tego, iż redukcja dni pracy w fabrykach przybrała rozmiary zatrważające, związki zawodowe, wchodzące w skład okręgowej komisji związków zawodowych zebrały się onegdaj w sali O.K.Z.Z.

W pierwszym punkcie porządku dziennego sprawa wyborów do kasy chorych, głos zabrał p. Kałużyński, który nawoływał do skoordynowania ruchu klasowego w Łodzi wystawieniem wspólnej listy pod nazwą „lista klasowych związków zawodowych".

Referat wywołał dłuższą dyskusję, szczególnie co do wystawienia wspólnej listy, szczególnie że sprawa ta nie była jeszcze omawianą w poszczególnych związkach, wobec czego delegaci sprawy tej zadecydować jeszcze nie mogą. Mówcy proponowali by w sprawie wspólnej listy zwołać jeszcze jedną konferencję, a w międzyczasie poszczególne związki odbędą zebrania i powezmą uchwał.

Mówcy wskazywali również, że prace przedwyborcze należy przeprowadzić sprężyście przez uświadamianie robotników klasowych na wiecach, gdyż związki enperowskie i chrześcijańskie prowadzą cichą a intensywną propagandę.

Ostatecznie w sprawie tej przyjęto następującą rezolucję:

„Konferencja międzyzwiązkowa związków klasowych upoważnia zarząd okręgowej komisji do powzięcia rokowań z pokrewnemi partjami politycznemi w sprawie wspólnego pójścia do wyborów władz kasy chorych".

Sprawę kryzysu w przemyśle i redukcji referował również p. Kałużyński. Wskazał on, że aczkolwiek kryzys obecny dotknął w pierwszym rzędzie przemysł włókienniczy, to należy wziąść pod uwagę, iż przemysł ten jest jakby awangardą, wywalczającą systematycznie regulację płac innych gałęzi przemysłu.

W sprawie kryzysu przybyła do Łodzi komisja międzyministerjalna, która ma za zadanie zbadać przyczyny kryzysu i zdać relację rządowi, który ma następnie przeprowadzić sanację.

Zdaniem referenta konferencje obecne z ministerjalną komisją nie doprowadzą do celu tak samo jak żadnych rezultatów, nie dały dotychczasowe wizyty ministrów. Przemysłowcy teraz, jak i wówczas przeprowadzą swoją politykę. Związki zawodowe sprawą tą winny się zainteresować i wziąść czynny udział w każdej akcji, wszczętej przez okręgową komisję.

Z wyjątkiem 4-ch fabrych prawie wszystkie inne w Rzplitej pracują 3 —4 dni w tygodniu.

Jedynie przemysł lniany w Żyrardowie i jutowy w Częstochowie pracują normalnie.

Obecny kryzys wywołany został przez przemysłowców, którzy w ten sposób chcą zmusić rząd do udzielenia im większych kredytów, oraz by zarobki robotników z powodu podwyżek co 2 tygodnie nie były zbyt wysokie.

Wreszcie polityka przemysłowców polega na wywołaniu sztucznego kryzysu, przez to że przemysł włókienniczy jest zastosowany do eksportu, ponieważ produkcja jest wyższa, niż zapotrzebowanie krajowe, a o eksport zagraniczny nie starają się.

Międzyministerjalna komisja na konferencji ze związkami zawodowymi informowała się w sprawach podatku dochodowego i aprowizacji, jak gdyby ministerstwa znajdywały się w Pekinie i nie wiedziały, co się w Polsce dzieje. Obecnie rządzą w kraju przemysłowcy, a nie rząd.

Na wstępie należy zwrócić się do przemysłowców z memorjałem, żądając uruchomienia fabryk na 6 dni w tygodniu i od odpowiedzi ich uzależniona jest dalsza akcja.

W końcu swego przemówienia referent nawoływał przedstawicieli związków, by na wezwanie poparli walkę z kryzysem moralnie i materjalnie.

Referat ten wywołał ożywioną dyskusję, podczas której niektórzy delegaci nawoływali do natychmiastowego wszczęcia akcji.

W końcu przyjęto rezolucję następującej treści:

„Konferencja po wysłuchaniu sprawozdania z sytuacji w przemyśle włókienniczym akceptuje zamierzenia zarządu głównego w sprawie walki z kryzysem tj. redukcją dni pracy w fabrykach i przyrzeka swoje poparcie.

Poleca się zarządowi okręgowej komisji do nawiązania w tej sprawie kontaktu z zarządem głównym związku włóknistego". b.

Budowa kliniki położniczej.

Uroczystość założenia kamienia węgielnego.

Bardzo rzadką w tych czasach uroczystość obchodzono w dniu wczorajszym w obecności przedstawicieli samorządu, świata lekarskiego i instytucji społecznych.

Przy ul. Nowo-Targowej 13 odbywała się uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę gmachu dla kliniki położniczej.

Budowa tego gmachu, zainicjowana przez zarząd kliniki położniczej przy ul. Sienkiewicza, rozpoczęta została dzięki ofiarności pewnego grona osób. Uroczystość rozpoczął przemówieniem senator dr. Braude, który podkreślał, iż w klinice tej rodzić się będą ludzie nie dla statystyki, nie jako siła zaborcza lub zagrażająca komukolwiekbądź siłą fizyczną lecz jako potęga umysłowa, potęga na niwie pracy, społecznej i wydajnej dla dobra swego narodu.

Po przemówieniu dr. Braudego, chór odśpiewał cantanę, poczem w imieniu zarządu miasta życzył pomyślności tej instytucji prezydent Cynarski, obiecując poparcie samorządu i w imieniu miasta ofiarował na budowę 25 tys. cegieł.

W imieniu rady miejskiej przemawiał wice prezes rady poseł dr. Rozenblat, który również obiecywał poparcie dla tego wielkiego dzieła, podjętego przez garstkę ludzi dobrej woli.

Ławnik Joel przemawiał jako członek magistratu, poczem pani, Rajchmanowa skreśliła przed zebranymi historję kliniki położniczej która cicho bez rozgłosu już tyle lat wiele dobrego zrobiła dla niezamożnej matki i jej dziecięcia.

Dr. Aronzon podkreślał zasługi zarządu kliniki z panią Bielszowską na czele który mozolną pracą doszedł do tego, iż w Łodzi wznosi się potężny gmach w którym koić się będzie tyle łez i bólu.

Po przemówieniu obecni zamurowali akt erekcyjny, odczytany przez p. Epsztejna, poczem złożono na ręce pani Rotbardowej przeszło 150 miljonów na dalszą budowę kliniki. b.

Kronika policyjna.

Nagły zgon z powodu zatrucia alkoholem. Posterunkowy 12 komisarjatu p. p. sprowadził do komisarjatu onegdaj w stanie nietrzeźwym niejakiego Macha Józefa, zamieszkałego przy ul. Wieznera 15, który w komisarjacie nagle zmarł

Przypuszczalna przyczyna nagłego zgonu — nadmierne użycie podejrzanych wódek

Wezwany lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził zgon.

Trupa odwieziono do prosektorjum miejskiego. p.

Wiadomości sportowe.

Wczorajsze wyniki sportowe.

Ł.K.S.-Warta 5:2 (2:0).

ŁKS. — WARTA 5:2 (2:0).

Piękna gra ŁKS. Sędziował p. Rząsa.

„CRACOVIA" — „BARCELONA".

PAT. — BARCELONA, 16 września — Wyniki wczorajszych zawodów w piłkę nożną między „Cracovią" a „Barceloną" zakończyły się wynikiem 1:1.

MISTRZOSTWO KL. C.

Concordia — Elektrotechnicy 9:0 (:0).

Ambitna gra Conrordji. Sędzia p. Marczewski.

Sokół — ŁKS. III.

Przewaga Sokoła. Sędzia p. Salomonowicz.

G.M.S. — Szturm II 7:0.

Słaba gra Szturmu rezerwowego Pabjanice.

Hakoah — Sokół 4:1.

Przewaga Hakoahu.

Kaniów — Hakoah 5:0 (1:0).

ZAWODY LWOWSKIE.

AW. — LWÓW, 16 września — Dziś odbyły się trzynaste z rzędu zawody piłki nożnej pomiędzy drużynami reprezentacyjnemi Krakowa i Lwowa o puhar imienia Zeleńskiego. Zwycięstwo odniosła drużyna lwowska w stosunku 2:1 (2:1).

ZAWODY WOJSKOWE.

W dniu dzisiejszym z tow. okr. korp nr. IV wyjeżdża reprezentacyjna drużyna na główne igrzyska sportowe armji od Warszawy.

Na czele drużyny stoi znany organizator i wychowawca sportowy, major p. d. szt. gener Dżułyński.

Skład drużyny wynosi 8 oficerów i 30 szeregowych z 4 p. saperów 7 p. a. p., 18 p. p., 25 p. p., 27 p.p., 28 p. SK., 30 p. SK. i 31 p. SK

Niezawodnie i tym razem reprezentacja DOK. nr 4. której wystąpienia na polu sportowem znane są w całej armji, odniesie zasłużone zwycięstwo. p.

Wiadomości bieżące.

WRZESIEŃ
17
PONIEDZIAŁEK

Dziś: Stygm. św.
Jutro: Józefa w. Ireny m.
—:—
Wschód słońca g. 4.52
Zachód o g. 6.17
Wsch. księżyca 11.13
Zachód o g 2.39 p.
Długość dnia g. 15.13
Ubyło dnia g. 3.03

O unormowanie ruchu ulicznego.

Komendant policji wydał zarządzenie pp. kierownikom komisarjatów V i VII o wydanie polecenia posterunkowym, pełniącym służbę na posterunkach i w obchodach, aby przestrzegali, by ruch na chodnikach nie był tamowany przez osoby zatrzymujące się po środku chodnika. co szczególnie ma miejsce na ulicy Piotrkowskiej w godzinach wieczorowych.

W celu przeciwdziałania powyższemu powołać również należy dzielnicowych, którzy podczas największego ruchu winni przebywać na ulicy Piotrkowskiej.

Osoby, niestosujące się do wezwania policji, należy legitymować i pociągać do odpowiedzialności karnej. (p)

—o—

O węgiel dla gazowni. Z powodu niskiego i nieregularnego przydziału węgla dla gazowni miejskiej, ta ostatnia zmuszona jest węgiel dokupywać, na co brak jej funduszów.

Wobec tego zarząd gazowni zwrócił się do magistratu łódzkiego, który postanowił zaciągnąć w polskim banku komunalnym w Warszawie krótkoterminowej pożyczki.

Odpowiedni wniosek zgłoszony zostanie przez magistrat na jednym z najbliższych posiedzeń rady miejskiej. b.

—o—

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr miejski. We wczorajszym przedstawieniu rolę Fantazego grał poraz pierwszy p. Krasnowiecki, a rolę Jana p. Magnuszewski. Dzisiaj poraz ostatni arcydzieło Słowackiego „Fantazy", z Solską w roli hr. Idalji. Jutro i w środę znakomita farsa Molnara „Jego mecenas".

Teatr Popularny. Dziś, w poniedziałek 17 bm., widowisko zawieszone.

We wtorek 18 bm., środę 19 bm., i czwartek 20 bm. o godz. 8. wiecz., znakomita komedja w 4 aktach, polskich autorów Abrahamowicza i Ruszkowskiego ciesząca się stale niebywałem powodzeniem „Pospolite ruszenie".

KONCERT PROF. WITOLDA JODKI.

W sobotę, dnia 22 b. m. w sali Piotrkowska 243 odbędzie się bardzo rzadki koncert prof. Witolda Jodko, solisty b. cesarskich teatrów w Moskwie, najwybitniejszego solisty na cytrze i pionera tego instrumentu w Rosji i Polsce.

Prof. Jodko już koncertował w Łodzi z ogromnym powodzeniem w r. 1909 w nieistniejącym obecnie Teatrze Wielkim (razem ze znaną artystką p. Olgą Guzowską).

Ostatnie dwa lata prof. Jodko pełnił obowiązki radcy prawnego przy poselstwie polskiem w Moskwie i dopiero teraz powraca do Polski z „niewoli bolszewickiej".

W koncercie przyjmie udział znany w Rosji bas p. Mieczysław Worotyński, artysta Wielkiego cesarskiego teatru w Moskwie, który odśpiewa najnowsze utwory z repertuaru Szalapina.

Koncert ten powinien wzbudzić wielkie zainteresowanie wśród naszych miłośników muzyki.

List do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Sz. p. Redaktora o umieszczenie na łamach swego poczytnego pisma kilku uwag w sprawie budowy domów w Warszawie, przeznaczanych dla akademików.

Akcja ta zakreśliła szerokie już kręgi, gdyż suma potrzebna dziś na zbudowanie podobnego budynku jest kolosalna, wymaga więc zainteresowania i współdziałania całego społeczeństwa, które w zrozumieniu owego celu nie poskąpi żadnych ofiar materjalnych i nie odmówi swego poparcia moralnego. Dom taki bowiem jest w obecnych warunkach jedną z conditiones sine qua non możności studjowania dla młodzieży z prowincji, która musi część rezygnować z dalszej nauki ze względu na wzrastający ciągle głód mieszkaniowy.

Celem zaradzenia złu, toczą się obecnie duże oddzielne akcje: Polskiego zw. stow. oraz Żydowskiego.

Moim zamiarem jest zwrócenie uwagi, że rozmiar i powodzenie tej sprawy wymagałyby połączenia się tych związków, albowiem w ten sposób połączone wysiłki ich dałyby plony o wiele obfitsze i zamiar swój mogliby wcześniej zrealizować.

W przeciwnym wypadku jedni drugim przeszkadzają, gdyż jak np. we wrześniu urządza „Tydzień Akademika" Żyd. komitet akademicki, w październiku znów Polski komitet, a temu podobne imprezy, ciągle powtarzane, nudzą publiczność i powodują jej zobojętnienie.

Dla dobra więc sprawy, zwracam na te rzeczy uwagę stron zainteresowanych, warto bowiem dla takiego celu zapomnieć o wszelkich partyjnych i narodowościowych waśniach.

Marjan Jodłowski.

CEDUŁA OFICJALNA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ

AKCJOWEJ i WALUTOWEJ

jest do nabycia

w Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT)

ul. Zawadzka 11 (Województwo)

codziennie od godziny 2.30 po południu.

Teatr SCALA

2 występy Żydowskiej Operetki Warszawskiej

Dziś w poniedziałek o godz. 8.30 wiecz. operetka **„CYPKA FAJER"** z udz. wileńskiej subretki **J. ZYLBERG.**

KUNEROL

wyborny tłuszcz roślinny powinien być w każdej kuchni.

Przedstawiciel: S. Goldberg i M. Blumeweig, Piotrkowska № 41.

Dr. med.

P. Langbard

Zawadzka 10.

Choroby skórne i weneryczne od 9—12 i od 5—8.

Dr. med.

Braun

Południowa Nr. 23.

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.

Przyjmuje od 8—10 i pół, 1—2 i od 4—8

Dr. L. Prybulski

Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Leczenie światłem (lampa kwarcowa) i promieniami Roentgena.

Zawadzka № 1.

Przyjmuje od 9—1 i od 5—.. Dla pań od 4—5. 906

Dr.

J. Sołowiejczyk

Specjalista chorób skórnych i wener.

ul. Pańska № 4

(róg Konstantynowskiej)

Przyjmuje: od 8 rano do 2 po poł. i od 8 do 9 wiecz. 821-5

BRYLANTY,

złoto, srebro, zegarki, stare zęby kupuje płacąc najwyższe ceny

A. Herszkorn, Cegielniana 37, front (róg Piotrk.)

---

poszukuję

nianię

do niemowlęcia, może być starsza kobieta z odpowiedniemi kwalifikacjami

Zgłoszenia, Gdańska 64 **Kon.** 060-3

S. LIBERMAN

KRAWIEC DAMSKI

UL. DZIELNA № 1.

Zawiadamia niniejszym Sz. Klientelę, iż otrzymał oryginalne modele paryskie na sezon jesienny i zimowy. Przyjmuje zlecenia z własnego oraz powierzonego materjału.

Uwaga: Na żądanie Sz. Klienteli robota może być wykonana w przeciągu 48 godzin.

Zakład Krawiecki damski

Sz. Kaczka

Benedykta 10. Sezon jesienny i zimowy rozpoczęty.

M. Lubka

matematyk U. W. udziela lekcji **matematyki do matury i klas wyższych.** Sienkiewicza 20, m. 16. Zgłoszenia od 3—4 po poł. 4013

Pokoju

umeblowanego, poszukuje kawaler na stanowisku. Cena nie krępuje.

Zgłoszenia do adm. „Republiki" pod „M. N.".

KOMPLETY DLA DOROSŁYCH

Grono znanych profesorów, otwiera, jak w roku ubiegłym, kursy przygotowawcze w zakresie 8 kl. gimn. programu państwowego.

Zapisy przyjmuje się od poniedziałku 17-go września, w gimn. p. Magalifowej, Wschodnia 62 codziennie od 4—6 po poł.

ZDOLNA

maszynistka

poszukuje biurowej posady.

Łaskawe oferty sub. „B. B. 11." w adm. Republiki"

SPRZEDAJĘ

z powodu mego wyjazdu mój udział w dobrze prosperującym zakładzie.

Warsztat galwanizacyjny i ślusarsko reperacyjny

Oferty składać pod „M. Z. 11" do Redakcji nin. gazety. 3957-2

MAGAZYN OBUWIA

J. DĘBSKI 6-go Sierpnia 20. (Benedykta)

poleca najnowsze fasony z najlepszych :: skór zagranicznych i krajowych ::

OBUWIE Damskie, męskie i dziecinne

po cenach bardzo przystępnych.

Poszukiwana na wyjazd

do 4-letniego chłopca inteligentna wykwalifikowana

freblanka-wychowawczyni,

władająca doskonale polskim i niemieckim. Zgłoszenia osobiste z referencjami Gdańska Nr. 23, m. 7, 8—9 wiecz. 3981

Dyrygent-pedagog

potrzebny dla organizacji i stałego prowadzenia szkolnej orkiestry mandolinistów. Oferty z wymienieniem kwalifikacji i dotychczasowej pracy składać należy **w kancelarji gimnazjum przy ul. Magistrackiej 7a.** 3956

Student humanistyki

przygatawia do matury i świadectwa z 6-ciu klas z zakresu języka polskiego, literatury i historji.

Zgłaszać się: Nowo-Cegielniana 14 **m. 14,** lub łaskawe oferty do admin. „Republiki" sub „B. F".

Lekarz - detysta

H. Berlinówna

powróciła.

Zamenhofa (Rozwadowska) 6, III piętro front. Przyjm. od 3 do 6. 835-2

Dyplomowany krawiec męski

A. Rogoziński, Łódź,

Cegielniana № 32, wejście przez sklep.

Przyjmuje wszelkie zlecenia

po cenach konkurencyjnych.

Dr. I. Lipszyc

Choroby dzieci

przeprowadził się do WARSZAWY.

Żórawia 24 a, tel.: 65-23

Dr. med.

LUBICZ

Cegielniana 43.

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Leczenie sztuczn. słońcem wyżynowym.

Przyjmuje 11—1 i 4—7 w., dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. Różaner

Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim.

DZIELNA № 9.

Przyjmuje od 8—10 i pół i od 4—8

Dr.

S. Kantor

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.

ul. Piotrkowska 144 róg Ewangielickiej Gabinet Röntgena i światło-leczniczy.

Godziny przyjęcia: 9—2 i 6—8 Dla pań 5—6.

LINOTYPY.

Montaż i wszelkie reparacje starych jak również nowych maszyn Linotypy wykonywa na miejscu i w innych miastach E. Gebler, Łódź, Lipowa 32.

Buchalter

chrześcijanin. prow. w poważn. firmach przemysł. przez wiele lat podwójną i amer. buchalterję, wykw. bilansista, pragnie zmienić swoje obecne stanowisko. Oferty do adm. „Republiki" pod „W. L. 20". 4046

Szofer

z dobremi świadectwami, który dotychczas jeździł zagranicą, poszukuje posady. Oferty na imię A. Felsz uprasza się kierować do Tomaszowa Mazowieckiego ul. Rolanda Nr. 13. 4049

Ogłoszenie drobne:

Kupno i sprzedaż

(za wyraz 700 m)

KUPUJĘ, płacę 200 proc drożej za złoto, srebro brylanty, sztuczne zęby. garderobę, kapy pluszowe Prosze się przekonać. Zachodnia № 32, poprzeczna oficyna, 1 p. m. № 13, i Konstantynowska № 6 II-gie podwórze L. Milich 330—30

OKAZJA! Gronostaje prawie nowe do sprzedania. Oferty sub „Mufka do „Republiki". 4045

MEBLE różne są z powodu wyjazdu do sprzedania ul. Żelazna 9a przy Rokicińskiej Szosie u A. Bauera. 4057

Rozmaite.

(za wyraz 540 mk.)

AKUSZERKA PIPIKOWA przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych, Piotrkowska Nr. 132. 947

Mam większe mieszkanie i temu kto po godz. piątej da mi odpowiednią pracę wzg. interes, użyczę pokoju. Warunki sub „Z. Z. 1923". 4041

Poszukuję korespondentki-maszynistki władającej językami: francuskim i niemieckim. Oferty do adm. „Republiki" pod „M. P." 4050

FOTOGRAFJE do paszportów i matrykuł wykonuje po cenach przystępnych, zakład fotograficzny „Sztuka", ul. Zamenhofa (Rozwadowska) № 1. 4030

Pani która otrzymała dn. 27 sierpnia r. b. list z podpisem „Nieznajomy" prosi o podanie ścisłego adresu, w celu odpowiedzi. 4003

Zaginęła suka wilczej rasy. Proszę odprowadzić za wynagrodzeniem: ul. Rzgowska nr. 9 piwiarnia. 069-3

Nauka i wychowanie

(za wyraz 540 mk.)

JĘZYKI OBCE. Pierwszorzędne w Polsce Zakłady „Linguarum Schola". Zapisy od 5—8. Opłata miesięczna. Piotrkowska 120, III p. 624

Student Uniwersytetu udziela lekcyj indywidualnie i zbiorowo. Kurs gimnazjalny. Piotrkowska 16, m. 22. 896

Posady.

(Za wyraz 400 mk.)

Stolarz z kilkoletnią praktyką zagranicą w przemyśle maszynowo-włókniczym wykonywa wszelkie reperacje oraz nowe części i również obkładanie tamborów. Oferty pod „Stolarz". 4047

Chłopiec 17-letni poszukuje jakiejkolwiek posady ma dobre świadectwa. Oferty do „Republiki pod „J. W." 4025

Zagubione dokum.

za wyraz 350 mk.)

Fela Zyman zgubiła paszport okupacyjny wydany w Łodzi. 4039

Józef Przybyszewski zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 4040

Zagubiono kartę wydaną przez Widz. Mat. Baw. w Łodzi (nachkarta) na imię Alfred R. Preiss. 4055

Karol Szulc zamieszkały przy ul. Ogrodowej 44 zagubił patent wydany przez I Urząd Skarbowy. 3986

Abram Grynbaum Wolborska 35 zgubił wyciąg z ksiąg stałej ludności wydany w Łodzi. 3987

Zgubiono weksel na mk. 2,000,000 wystawca J. Morgenstern Kamienna 12 na zlecenie A. Rozmaryn pł. dn. 13-IX-923 Powyższy weksel unieważniam. A. Rozmaryn, Aleje 1 Maja 37. 936-2

Czytajcie „Express Wieczorny"

Prenumerata: w Łodzi mk. 100,000 z odnoszeniem do domu miesięcznie. —Zamiejscowa mk. 120,000 miesięcznie. Zagranicą mk. 170,000 miesięcznie. Republika i Express wieczorny łącznie 175,000.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: mk. 1500 za wiersz milimetrowy (na stronie 8 szpalt). W TEKŚCIE: mk. 4500 za wiersz milimetrowy (na str. 4 szpalty). NADESŁANE: mk. 3500 za wiersz milimetrowy (na str. 4 szpalty). NEKROLOGI mk. 2500 za wiersz milimetrowy (na str. 4 szpalty) Zaręczynowe i zaślubinowe po tekście mk. 150.000 Zamiejscowe o 50 proc. drożej. Zagran. o 100 proc drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Telefon 22-14. —— Godziny przyjęć redakcji 6—7 po południu. Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.

Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Za wydawnictwo „Republika" Sp. z ogr. odp.: Marjan Nusbaum-Ołtaszewski. — Czcionk. „Republiki". Piotrkowska 49.—Tłocznia, Piotrkowska 86. —Redaktor Nacz. Marian Nusbaum-Ołtaszewski